

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

5:43 | 5:29 | 5:37 | 5:23 **הדלקת נרות**

6:36 | 6:34 | 6:35 | 6:34 **מוצאי שבת**

7:14 | 7:14 | 7:10 | 7:14 **רבינו תם**

משכיל לדוד

רחמנא ליבא בעי

ונראה לי לבאר בסייעתא דשמיא שהוקשה לו במעשה התיבה עצמה - היאך תכיל ותאכלס את כל הנבראים שבעה מן הטוהרים ושנים מאלו שאינם טוהרים, בעוד שגודלה של התיבה היה בסך הכל שלש מאות אמה אורך וחמישים רוחב. ומה גם שצריך היה להכניס אליה את המזון של כל חיה וחיה למשך שנה תמימה, והיאך יהא מקום לכך. ועוד נתקשה נח - כיצד יזון בעצמו את כל בעלי החיים בתיבה שהרי יש בעל חיים שמאכלו בבוקר, ויש בצהרים ויש בלילה. ואם כן כמעט שלא יהא לו זמן לנוח!?

ויתרה מזאת - כיצד התיבה בעצמה תתקיים במי המבול הרוחחים בכמה אלפי מעלות ולא תתפרק, וכן לא תימס הזפת המצפה אותה. ובבניית התיבה עצמה נצטווה לעשות חלון לתיבה, שכתוב (בראשית ו, טז) "צחר תעשה לתיבה" ומדוע לכאורה לא די להסתפק בדלת הכניסה? ולגבי הראם ועוג מלך הבשן תמה נח כיצד יכנסו הם לתוך התיבה, שכידוע דרשו חז"ל (בזבחים ק"ג, ב) הראם ועוג נעשה להם נס ונצטוו בציד התיבה. ובפרקי דרבי אליעזר (פרק כ"ג) מובא שעוג מלך הבשן ישב לו על עץ אחד תחת סולמו של תיבה ונשבע לנח ולבניו שיהא להם עבד עולם. ומה עשה נח - נקב חור אחד בצדי התיבה והיה מושיט לו מזונו בכל יום ויום וחיה, כמו שנאמר "כי רק עוג מלך הבשן נשאר מיתר הרפאים" (דברים ג, יא) ובכל הדברים הללו נתקשה נח כיצד יעשה.

אולם הקב"ה הראהו ולמדו כיצד לבנות תיבה בד בבד עם אמונה גדולה בה' יתברך, ועל כל קרש וקרש ייחד נח את אמונתו ובטחונו בה' יתברך שיקיים את התיבה, וביטל דעתו והבנתו איך יועילו מעשיו להניצל ולהציל את העולם. ורק על ידי האמונה הגדולה שהייתה לו בבורא העולם - נעשו לו אותם ניסים והצליח להחזיק מעמד. כי לו היה בונה את התיבה כשליבו מלא בספקות באמונה בה', אזי חלילה לא הייתה התיבה מחזיקה מעמד והיה עלול לסכן את כל העולם. לכן היה צורך שהקב"ה ידרך אותו בעשיית התיבה שתיבנה ללא ספקות ובאמונה מוחלטת בה', ואכן נח האמין בבורא העולם. והגם שדרשו חז"ל שהיה מקטני אמנה - מאמין ואינו מאמין שיבא המבול לעולם, וודאי לפי דרגתו הגדולה דקדקו עמו מן השמים, אבל וודאי שהיה בעל אמונה גדולה, והראיה היא שלא טבעה התיבה והצליח להציל עצמו והיקום כולו.

נמצאנו למדים מזה שלפי האמונה של האדם בהקב"ה - כך הקב"ה עושה לו ניסים ומציל אותו. וזה שדרשו "ה' צלך על יד ימינך" (תהילים קכ"א, ה) שהביטחון והאמונה בה' דומים לצל האדם, וכמו שאם האדם זוקף אצבע למולו הצל - הוא רואה אצבע אחת בלבד. ואם מניח הוא את כל ידו רואה בהשתקפות הצל את כל ידו בשלמותה - כך הבוטח בו יתברך אם בוטח מעט, מראה לו ה' השגחתו מעט, ואם הרבה - הרבה.

למדים מכך שהיסוד שעליו הושתת העולם הוא האמונה והבטחון בהקב"ה וזהו שנאמר "וצדיק באמונתו יחיה" (חבקוק ב, ד). והיה רצון שנתחזק מאוד בדרך קדושה זו של ביטחון ואמונה בה' יתברך, אמן ואמן.

"וזה אשר תעשה אתה" (בראשית ו' טו).

אמרו חז"ל (במכילתא שמות יב, ב) על הפסוק "החודש הזה לכם" - מלמד שמשם רבינו נתקשה על מולד הלבנה באיזו שיעור תיראה, עד שהראהו הקב"ה, וכן מצינו במעשה המנורה דכתיב "וזה מעשה המנורה", וכן במצות נתינת מחצית השקל כתיב "זה יתנו". וכולם בניין אב אחד להם ש"זה" מורה באצבע הוא, כלומר שהוצרך הקב"ה להראותו מפני הקושי שבדבר.

ולפיכך לא מובן מה הוקשה לו לנח במעשה בניית התיבה, וכי יש בזה אומנות יתרה וקשה שאין לעמוד על טיבה עד שהוצרך הקב"ה להראותו בעיניו? כי מתוך דברי הכתוב "וזה אשר תעשה אותה" מובן שהראהו הדבר בעיניו. ולכאורה מהו הקושי בדבר לבנות תיבה פשוטה?! ושמה ניתן לפרש שנח לא היה בקיא באומנות היצירה, לא ייתכן כי שמו נח הוא על פי מה שאמר אביו למך בלידתו "זה ינחמנו ממעשנו" (בראשית ה, כט) ופירש רש"י - עד שלא בא נח לא היה להם כלי מחרשה, והוא הכין להם וניחמם בכך. מכאן מובן שנח היה בקיא במעשה היצירה, ואם כן פלא הוא מה הצורך להראות לו מעשה התיבה. וכי לא יכול היה לעמוד בעצמו על טיב הדבר?

ובאמת שאף בשאר הדברים שנתקשה בהם משה רבנו צריך ביאור, מה היה קשה לו. למשל בצורת מטבע - וכי לא ידע ליקח משקל של כסף וליצור הימנו מטבע? וכן לגבי מעשה המנורה על אף שיש בה אומנות ליצוק אותה מקשה אחת, אולם לגבי משה רבינו ברור שיהא אינו דבר קשה עבורו וברוב חכמתו שהשיג חמישים שערי בינה בוודאי שידע לעשותה.

אלא שהיה קשה למשה בעיניו מחצית השקל איך יתכן שמתבע קטן כזה יהא בו די לכפר על נפשות בני ישראל, והראהו הקב"ה מטבע של אש לאמר שאין זה העיקר לתת סכום גדול לצדקה ואף אם מדובר בסכום עצום, כי "רחמנא ליבא בעי" והחשיבות הגדולה היא לגבי אופן נתינת הצדקה - כיצד הוא נותן את הצדקה באיזה חום ובאיזו התלהבות והגם שזהו מטבע קטן. וזה שהראהו מטבע קטן של אש, דהיינו שיינתן באש הרומזת לחום ובחשק ובהתלהבות ובא ללמד שהעיקר הוא האיות ולא הכמות.

וכן במעשה המנורה המרמזת ומסמלת לדברים עליונים ונשגבים, ויש לה ששה קנים המאירים לכיוון הקנה האמצעי - רמז לששת ימי המעשה אשר יונקים וניזונים מן השבת הקדושה. ועוד - שהמנורה רומזת לאור התורה, כדכתיב "כי נר מצוה ותורה אור" (משלי ו, כג) והיא צריכה להיות מקשה אחת, לומר שעל כל מעשי האדם להיות על פי דעת תורה. ועוד רומזת המנורה לאדם, שיש לו שבעה פתחים שצריך לשמורם ולהאירם באור יקרות. והם - שתי עיניו שתי אזניו שתי נחיריו ופיו. את כל אלו הרמזים העצומים, לא ידע משה כיצד לאחדם ולאגדם בתוך המנורה באופן העמוק של עשייתה. עד שהקב"ה הראהו מעשה תבניתה וצורתה על פי הרמזים הטמונים בה.

אולם עדיין צריך עיון מה הוקשה לנח בעשיית התיבה שעיקר מטרתה לצורך הצלת אנשים ובעלי חיים, ואין בה כל טעמים ורמזים שקשים להבנה.

הילולא דצדיקא

ו - רבי שלמה דוד יהושע האדמו"ר מסלונים הי"ד

ז - רבי מאיר שפירא מלובלין מייסד הדף היומי

ח - רבי נחום מהורדנא

ט - רבי שמעון שקאפ מח"ס 'שערי יושר'

י - רבי דוד בעריש וידנעפלד מטשיבין

יא - רחל אמנו

יב - רבי יהודה צדקה ראש ישיבת 'פורת יוסף'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

אכילת דגים בשבת נח, סגולה לחיים טובים

"דגים טובים בשבת קודש זה (פרשת נח) הוא דבר בעתו, בוודאי מסוגל לחיים טובים. שנתברר שאף שמכל אשר בחרבה מתו אבל לא דגים שבים. כמפורש במדרש (בר"ר לב, יא) מכל אשר בחרבה, פרט לדגים".

סגולה נפלאה זו לזכות לחיים טובים, על ידי אכילת דגים בשבת פרשת נח, מצוינת בשמו של רבי אברהם איגר מלובלין זצ"ל ('שבת מיהודה'). והיא מתחברת להתבטאות נפלאה שיצאה מפיו הטהור של הרה"ק בעל 'עטרת צבי' מזידיטשוב זצ"ל, כדלהלן: "רבי שלמה'לע מקארלין היה אומר שמי שאין לו דגים לכבוד שבת קודש, ידאג יותר מאשר על העניין שאמרו עליו בחז"ל (יומא פח.) ידאג כל השנה. ואני מוסיף על זה דמי שיש לו דגים לכבוד שבת קודש, אזי אינו צריך לדאוג כלום בשבוע הבא".

אף הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זצ"ל מבטיח לאוכל דגים בשבת ברכה משולשת. כפי שכתב בספרו "בני יששכר" (מאמרי שבתות א, יא): "טעם למצוה מן המובחר לאכילת דגים בשבת, הדנה אשכחן במעשה בראשית ברכה בג' דברים, והם בג' ימים זה אחר זה רצופים, ברכה לדגים ביום ה', וברכה לאדם ביום ו', וברכה לשבת ביום ה'. והנה חוט המשולש לא במהרה ינתק, האדם האוכל דגים לכבוד שבת, יתברך בברכה המשולשת ולא במהרה תינתק".

וכך דרשו דורשי רשומות שענין זה רמוז בדברי נעים זמירות ישראל בספר תהלים "בנאות דשא ירביצני", דש"א ראשי תיבות; דגים שבת אדם, לקבלת הברכה המשולשת ביום המנוחה. וזהו המשך הכתוב: "על מי מנוחות ינהלני".

ברובד הסתור בירר הרב ישמח משה את הסוגיה הזו של אכילת הדגים. והוא מספר "שאלני מורי הצדיק והקדוש מהר"י מלובלין זלה"ה, מאי טעמא לא נזכר בתורה הקדושה בסעודת המלאכים דגים? וכן ויזבח יעקב בהר. ומאיך בדברי רבותינו ז"ל נזכר בשר ודגים?"

והשיב לו תשובה "לפי שיעקר הסעודה להעלות ניצוצות ולתקן גלגולים. והנה איתא בכתבי האר"י ז"ל דרוב הצדיקים מגולגלים בדגים, והיינו ודאי צדיקים קטנים, אבל הצדיקים הגדולים אין צריכים לשום תיקון. ואז בימי אברהם לא היה רק צדיקים הגדולים הנזכרים בתורה. ואמר שמשום זה לא נזכר גם כן בסעודת שלמה, דגים לפי שאז היתה סיהרא במילואה ואיש תחת גפנו, היינו שהיה הכל נשמות חדשות".

ומדוע נבחרו דוקא הדגים למאכל שבת? על זה כתב רבינו יוסף חיים מבבל זיע"א בספרו "בן יהודע": "מכל אשר בחרבה מתו ולא דגים שבים", נראה לפרש בזה טעם שנבחרו הדגים למאכל בשבת - להורות דאין אש של גהינום שולט בשבת, כמו כן הדגים לא שלט בהם אש הפורענות של המבול שנידונו ברותחין".

תפילה להצלחת הניתוח

מי שמשתדל למלא את ימיו ושנותיו בתורה וביראת שמים, והוא מחזק את עצמו באמונה תמימה בה' אלוקי ישראל - אזי הקב"ה מוסיף לו חיים ומעניק לו בריאות, נחת ושלווה בכדי שיוכל להמשיך בעבודתו - עבודת הקודש.

וכך סיפרו ליעל יהודי זקן אחד שהוצרך לעבור ניתוח מסוכן ביותר, וחיייו היו נתונים בסכנה מוחשית רח"ל. והרופא המנתח שהיה מאומות העולם, ומוצאו מסין הסביר לו כי הסיכויים להצלחת הניתוח הם קלושים ביותר, אולם הזקן אשר האמין בה' יתברך בכל ליבו באמונה תמימה - ביקש מהרופא שקודם הניתוח יאמר מספר מילים והן "בעזרת ה' שהניתוח יצליח"...

בתחילה לעג הרופא לדברי הזקן החולה ואמר "אינני מאמין במאום פרט לרפואה, והאבחון הרפואי מורה כי כעת נצפים אחוזים קטנים ביותר שהחולה יצליח לשרוד את הניתוח הסבוך הזה ולצאת ממנו בשלום". אך החולה הזקן לא הרפה, והפציר וביקש מן הרופא בכל מאודו שיאמר את המילים שביקש בתחילה. הרופא אשר הבין כי נקלע לפניו אדם תמים אשר כל כולו משוכנע באמונתו - התרצה לדבריו, על אף שהיה כופר לחלוטין. והנה בתום הניתוח כאשר התעורר החולה, אמר לו הרופא בזו הלשון "דע לך שחייך ניתנו לך במתנה. הניתוח הצליח מעל ומעבר למשוער

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "רני עקרה לא ילדה" (ישעיה נ"ד)

הקשר לפרשה: בנבואת ישעיה מוזכר ענין המבול שנשבע הקב"ה שלא יביא עוד מבול לעולם: "כי מי נח זאת לי". והוא הנושא המרכזי בפרשת נח.

ובני אשכנז מוסיפים את הפרק "עניה סוערה".

נצור לשונך

כשפלוני לא נזהר בקיום מנהג

תולה ארץ על בלימה

אסור לספר על אדם שעבר על מצווה כלשהי - בין אם זו מצווה מדאורייתא ובין אם היא מדרבנן, ואפילו סייג שתיקנו חכמים או מנהג מקובל. מעשים כאלו הם שליליים בעיני התורה, ועל כן הסיפור עליהם הוא סיפור בגנות האחראים להם.

לפיכך, אסור לספר על אירוע שבו עבר פלוני על הלכה, אפילו כשהמדובר בהלכה שהרבה מהמוני ישראל אינם נזהרים בה.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דור המבול חטאו במזיד ובאופן קבוע

בספרי המקובלים נאמר שדור המבול היו נשמות גבוהות וקדושות עד למאוד, והיה בכוחם להעפיל ברוחניות ולהגיע אל פסגת המעלות בעבודת ה' יתברך.

אולם כבר אמרו חז"ל (סוכה נב, א) כל הגדול מחברו, יצרו גדול ממנו. לכן יצר הרע הכריע אותם במלחמה והצליח להתגבר עליהם ולהורידם לבאר שחת, מבלי יכולת קום. ומי שחוטא במזיד ומתכוון להרשיע, ועל אף שידוע הוא את ריבונו בכל זאת הוא מתכוון למרוד בו- הקב"ה שונאו ומבקש להכריטו מן העולם. וכמו שנאמר (מלאכי א, ב) "ואוהב את יעקב ואת עשו שנאתי". לכאורה יש להבין היכן מצוינו שהקב"ה שונא את בריותיו, והרי אף את הרשעים אין הקב"ה שונא כי אם מצפה הוא וממתין להם מתי תגיע העת שישובו בתשובה ויחזרו אליו כבנים השבים לחיק אביהם. ואם כך כיצד זה אומר הקב"ה "ואת עשו שנאתי"?

והתשובה היא כי יעקב ועשיו היו בתחילה שניהם לומדי תורה יחדיו, ואף זכו שניהם לראות בעיניהם את גדולתו העצומה של הסבא קדישא - אברהם אבינו ע"ה וכן את קדושתו המיוחדת של אביהם - יצחק אבינו ע"ה. ובוודאי שביום השבת כשהסבו כולם יחדיו סביב שולחן השבת - זכו יעקב ועשיו שניהם יחד לחזות בהתנהגותם הקדושה ועוצם צדקותם של האבות. ויעקב אבינו ע"ה אכן ספג מהם מלוא חופנים של קדושה תורה ויראת שמים. וגם לעשיו היו את כל הנתונים להיות צדיק וחסיד כאחיו יעקב, אך הוא במזיד ובכוונה תחילה לא אבה לשאוב מקדושת האבות, וליבו לא חפץ לספוג מטהרת רוחם ובחר לו את הדרך הרעה כדרך חיים. והתאוה הוא לחיות חיי הפקרות והוללות על אף שידע והכיר את הדרך הישרה - דרך התורה.

אדם שכזה המרשיע במזיד, אין הקב"ה יכול לסבלו לפי שאיננו אנוס במעשיו ואינו שוגג בחטאיו, ידע עשיו את ריבונו ואף על פי כן נתכוון למרוד בו ולכן "ואת עשו שנאתי".

וכך הוא העניין באנשי דור המבול, גם הם חטאו במזיד ובאופן קבוע סרו הם מדרך ה' בידועין ובכוונה תחילה, ועל אף שידעו את מעלתם והכירו ששוכנת בתוכם נשמה גבוהה ועצומה, וידעו שהם מזרע אדם הראשון שהיה יציר כפיו של הקב"ה, וזכו לראות את קין שחזר בתשובה והביטו באות שנתן לו ה' על מצחו - עם כל זאת הם חטאו בעוונות חמורים והתרחקו מה' יתברך במזיד ובעזות מצח. לכן שנא הקב"ה אותם וביקש למחות את שמם מן העולם, כי אמר הקב"ה מה בצע שאוסיף להם חיים, הרי יוסיפו לחטוא לי ולעבור על רצוני ולזלזל בתורתי. לכן "אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה".

פניני הפרשה

בתחילה צדיק תמים, ובסוף צדיק

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו (בראשית ו, ט)

כאן מעיד עליו הכתוב "צדיק תמים" ולהלן (ז, א) נאמר "ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התיבה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה", וכבר כתב רש"י מהגמרא שמכאן שאומרים רק מקצת שבחו של אדם בפניו.

ב'בית יוסף', מבאר את השינוי כך: נח חי משך כמה דורות, היה בדור המבול, וגם בדור הפלגה. בדור המבול היה עיקר הניסיון - עוון עריות, ובדור הפלגה היה עוון כפירה בה'.

מידת 'צדיק' היא למי שגדור בעריות, כמו שיוסף הצדיק נקרא כן עקב עמידתו בניסיון הקדושה. ואילו מידת 'תמים' שייכת אצל ההולך בתמימות - תמים תהיה עם ד' אלוהיך.

בתחילת הפרשה אומרת התורה "נח איש צדיק תמים היה בדורותיו", שהרי משך כל הדורות שבהם חי נח, הוא היה 'צדיק' בדור המבול כשהיה גדור מעריות, ו'תמים' בדור הפלגה כשהיה גדור מכפירה. ואילו להלן בפרק ז' כשה' דיבר איתו לפני כניסתו לתיבה בדור המבול, אומר הכתוב "כי אתך ראיתי צדיק בדור הזה" כי בדור הזה - דור המבול - יש לו את התואר של צדיק.

לא ניתן להענישם בממון

"ותמלא הארץ חמס" (בראשית ו, יא)

כתב רש"י "לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל". ומדוע דוק בגלל הגזל נחתם גזר דינם?

כתב בספר 'ילקוט הגרשוני', כי ידוע שאין בעל הרחמים פוגע בנפשות תחילה, כמו שמוצאים אנו בנגעים שתחילה בא הנגע על ביתו ועל בגדיו ורק לאחר מכן בגופו. א"כ מדוע כאן אצל דור המבול לא פגע בממונם תחילה? מדוע נגזר עליהם להיאבד מן העולם?

התשובה, היא כיוון שהממון לא היה שלהם! הרי כל רכושם היה גזול, לכן לא היתה אפשרות להענישם בדבר אחר זולת בגופם. בזה מובן שלא נחתם גזר דינם אלא על הגזל, שבגלל הגזל נחתם דינם לכליה.

המקטרג עצמו חצוף

"ותמלא הארץ חמס" (בראשית ו, יא)

בספר 'פרחי שושנה' מתלמידו של מרן ה'חפץ חיים' מציין שיחה נאה שמע מפי הגאון הצדיק החפץ חיים זצוק"ל, שהקשה הלא דור המבול עברו על עבירות חמורות כעבודה זרה ועריות שהן חמורות יותר מגזל ומפני מה נחתם גזר דינם דווקא על הגזל?

ותירץ ע"פ מאמר חז"ל "סאה מלאה עונות מי מקטרג בראש כולם? גזל". וצריך טעם מדוע דוק גזל, ואמר הטעם שהרי מובא במסכת אבות "העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד, והעושה עבירה אחת קונה קטגור אחד", והמלאך שנברא מן המצווה או מן העבירה הוא נברא גם כן באותו מצב בו נעשתה הפעולה, כגון מצוה שנעשתה בזריות נברא על ידה מלאך זריז והעושה בעצלתיים נברא מפעולתו מלאך עצל וכן בכל המצבים.

והנה פעולת הגזל בדרך כלל נעשית בחוצפה, ועל כן הקטגור הנברא מן הגזל אף הוא חצוף. ואפשר שבסאה מלאה עונות אף שיש בה קטגורים מקטרוגים שונים, בכל זאת אין אחד מהם קופץ בראש כדי לקטרג מפני שלא נבראו במידת החוצפה, ורק המלאך החצוף שנברא מן הגזל הוא הקופץ בראש, וכך היה גם בדור המבול שהגזל קטרג בראש כולם ועליו נחתם גזר דינם.

המושל בחמה ובזעם, ומיהר לשלוח אל הרב קצין בכיר.

הלה בא, ולא רק דרש במגיע שיבוא עמו אל האסיר, אלא הוסיף באזניו איומים קשים וחמורים, והודיע לו חד משמעית שהוא יסבול על סירובו, שכן בתור רב, עליו לבצע את ההוראה בהתאם לחוק.

אבל גם הוא שב בידיים ריקות, ואמר למושל כי הרב מבריסק איננו משנה את דעתו.

למשמע הדברים בערה חמתו של המושל בקרבו, והוא קם והלך בעצמו אל הרב.

כשראו בעלי הבתים את מרכבתו של המושל בפתח בית הרב, נתקפו כולם באימה ובחרדה והקיפו את הרב כשהם צועקים: "הרב מחריב את העיר! הרב ממיט סכנה על כולנו!"

אולם הרב עמד על שלו בכל העוז והתוקף, ושוב הבהיר להם כי לא יעלה על הדעת שהוא יעבור על צווי התורה בשל מלוי פקודה זו.

ואכן, גם כאשר עמד המושל לפניו ומסר את פקודתו בתוספת אזהרות ואימים גלויים על כך שהוא עתיד להיענש על סירובו בכל חומר הדין - לא נרתע הרב מבריסק ולא נעתר לבקשתו.

בחרי אף גדול סב המושל על עקבותיו ועזב את הבית מבלי להוסיף מילה.

בני הקהילה נותרו בחדרו של הרב מפוחדים ומצפים לגרוע מכל...

הבשורה; הוענקה חנינה

תוך זמן קצר רעשה וגעשה העיר בריסק על המעשה, אלו מצדדים בעד החלטת הרב ואלו מגנים אותה, אלו מסכימים עם החלטת הרב שלא לשנות כהוא זה מחוקי התורה, ואלו טוענים בתוקף כי היה עליו לבצע את צווי המושל למרות צו התורה, כדי לא לסכן את חיי כולם.

אולם הללו וגם הללו לא העלו על קצה דעתם את תוכן המברק שיגיע כעבור שעות אחדות, במוצאי שבת, לידי המושל, ובו הבשורה המרעישה כי הוענקה חנינה לאותו יהודי נדון למות!

עתה הבינו כולם, כי אלמלא התעקשותו של הרב מבריסק, לא היה לה לאותו חנינה על מי לחול... ודוקא דבקותו הבלתי מתפשרת בצווי ה', היא שהצילה את חייו! ('ומתוק האור').

מתגבורתם. והוא אמרו: 'ועבר אלקים רוח' - חסד ורחמים, ונתמתקו גבורות המים. והוא שתרגם אונקלוס וישכו המים - ונחו מיא, שלא התגברו עוד."

כמי המבול, מוטל אף עלינו לקיים את רצון ה' מבלי לערוך חשבונות שונים, ובלי לחפש מהי התועלת שבקיום מצוה זו או אחרת.

אינני עושה כדבר הזה

בספר "שאל אביך ויגדך" מובא הסיפור הבא, אודות הרב מבריסק, המוכיח כי אדם נחוש לקיים את מצוות ה' כפי שצווה, מבלי לשנות בהן כהוא זה, או להתאימן למציאות החיים, כפי שזו נראית בעיניו, זוכה לסייעתא דשמיא מיוחדת.

בשנה הראשונה לכהונתו של הרב מבריסק, נתפס יהודי בעבירה על החוק ונשפט למוות. על פי תקנות השלטון יש לאפשר לכל מי שיוצא להורג להתוודות לפני מותו, יהודי אומר ויודי עם הרב, ולהבדיל, לא יהודי - עם הכומר.

וכך ארע גם כעת.

במועד שנקבע להוצאת גזר הדין לפועל, בעיצומו של יום השבת, הגיע אל הרב מבריסק שליח מיוחד מטעם מושל המחוז, והגיש לו מסמך ובו פקודיה, כי על הרב להתלוות עמו אל בית האסורים כדי לומר ויודי עם הנדון למוות.

משראה הרב את הפקודה, השיב בקיצור ובצורה נמרצת: "אינני הולך".

ומפני מה סרב ללכת? טעמו ונימוקו עמו: מאחר שהוא סבור כי בהליכתו ובאמירת הוידוי הוא מזרז את מיתתו של הנדון למוות, שכן בלי ויודי לא הורגים.

סירובו היה תקיף ובלתי מתפשר, וכאשר ניסו לומר לו כי אלמלא יבוא הוא, יזמינו השלטונות רב אחר, אמר: "אם יקחו - יקחו, אולם אני אינני עושה כדבר הזה, האסור על פי דיני התורה".

השליח יצא מלפניו ושב אל המושל בידיים ריקות. לשמע השתלשלות האירועים נתמלא

התורה מספרת, כי המבול היה על הארץ במשך ארבעים יום, ובאותם ארבעים ימים הופסקו כל החיים על פני האדמה, כנאמר (בראשית כא, כב): "ויגוע כל בשר הרמש על הארץ... כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו". ולא זו בלבד, אלא נאמר עוד (שם כא, כג) "וימח את כל היקום אשר על פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים, וימחו מן הארץ".

ופירש רבינו חיים בן עטר זיע"א בספרו הקדוש 'אור החיים', שמלבד הגויעה הרמוזה בפסוק שלפני זה, נמחה גם כל מה שנשאר מן המתים, באמצעות ריבוי המים החמים והקרים. וכל הגופות והפגרים נעשו כמים, ונדמה היה שלא היו כלל בעולם.

לכאורה בכך נסתיים תפקיד המבול.

אך בתורה כתוב אחרת: "ויגברו המים על הארץ חמשים ומאת יום" (שם, כד). כלומר, במשך עוד מאה וחמשים ימים נוספים, ממשיכים המים לגבור בארץ. עד אשר "ויזכר א-להים את נח, ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה. ויעבר א-להים רוח על הארץ וישכו המים. ויסכרו מעינת תהום וארבת השמים, ויכלא הגשם מן השמים" (בראשית ה, א-ב).

מדוע!?

בהמשך דבריו מבאר רבינו 'אור החיים' הק' את הענין: "הכונה היא להודיע, כי ה' צוה על המים להתגבר. כאשר צוה עליהם בששת ימי בראשית - 'וישרצו המים' (לעיל א, כ), כמו כן צוה להם כאן לנהוג בתגבורת. ולזה תמצא שאחר שנמחה כל היקום אמר הכתוב 'ויגברו המים', והוא ללא צורך כי כבר נמחה אפילו גלמי הנבראים".

"והטעם הוא, כי המים היו עסוקים במצותם אשר גזר עליהם ה', ואין להם לדרוש דרשות למנוע התגברת אחר נמחה כל היקום".

"עד שזכר ה' לנח, ואז צוה למים להיות נחים

בית המדרש פניני דוד ירושלים

הודעה משמחת!!!

כ"כ מו"ר רבי דוד חנניה פינטו שליט"א יחדש את קבלת הקהל בפניני דוד ברח' בית וגן

כ"כ נפתח בקרוב שיעור שבועי לנשים

הוספנו שיעורים בכל שעות היום בעברית ובצרפתית ובדף היומי